

Motion till riksdagen 2007/08:K282

av **Tobias Krantz (fp)**

Kommunala konstitutionsutskott

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda frågan om stärkt förtroendemannarevision i kommunerna i form av kommunala ”konstitutionsutskott”.

Motivering

Den 1 juli 2003 såg den nya Riksrevisionen dagens ljus. Därmed fick också Sverige, i likhet med flertalet demokratiska länder, en oberoende statlig revision. Det var en ytterst välkommen reform. Att den statliga verksamheten är föremål för en självständig professionell granskning är centralt för att se till att effektiviteten kan upprätthållas och därigenom att en god förvaltning av skattebetalarnas pengar kan värnas.

Den, enligt mitt förmenande, framgångsrika reformen av den statliga revisionen bör också inspirera till förändringar av gransknings- och revisionsarbetet inom den kommunala sektorn. Det är landets kommuner som ansvarar för huvuddelen av den välfärd som medborgarna kommer i åtnjutande av. Kommunerna omsluter också varje år betydande belopp. Ändå har den kommunala revisionen kommit i skymundan i den förvaltningspolitiska debatten. Det måste det bli ändring på. Människor har rätt att ställa krav på god kvalitet och hög effektivitet även i kommunernas verksamhet.

Den kommunala revisionen bör, enligt min mening, reformeras längs två huvudlinjer. För det första bör det skapas en oberoende kommunal revision, gärna med den statliga Riksrevisionen som förebild. Riksdagen fattade våren 2006 ett beslut som kan öppna för en utveckling i den riktningen. I början av maj beslöt nämligen riksdagen att bifalla en reservation i konstitutionsutskottet, bakom vilken stod företrädare för Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet, som uppmanade regeringen att tillätta en ny utredning med brett uppdrag för att se hur den kommunala revis-

Fel! Okänt namn på

ionens oberoende skulle kunna stärkas (bet. 2005/06:KU27, prot. 2005/06:115).

Men revisionen i kommunerna bör också förnyas i så måtto att granskning utförd av förtroendevalda ges en stärkt roll. Vid sidan av den oberoende kommunala revisionen bör också den "konstitutionella" utvärderingen av ledande kommunala politikers göranden och låtanden utvecklas. Följer kommunstyrelsen kommunfullmäktiges beslut? Överskrider kommunalråden sina befogenheter? På den nationella nivån utförs motsvarande granskning av riksdagens konstitutionsutskott. En idé är att pröva en liknande ordning också på kommunal nivå. Kommunala "konstitutionsutskott", särskilda kraftfulla granskningsnämnder, skulle ha till uppgift att granska kommunledningen just ur ett konstitutionellt perspektiv. Utskotten skulle bestå av förtroendevalda, allmänt erkända för sin integritet och erfarenhet.

Utskotten bör kunna ha befogenheter liknande dem som riksdagens konstitutionsutskott har. Fullmäktigeledamöter ska, på eget initiativ eller efter initiativ från en kommunmedborgare, kunna anmäla vad de betecknar som missförhållanden till granskning i det kommunala konstitutionsutskottet. Utskottet ska ha rätt att kalla ledande politiker till offentliga utfrågningar och förhör, öppna för såväl allmänhet som massmedier; politikerna ska vara skyldiga att komma. Utskottet ska kunna "pricka" exempelvis ett kommunalråd som har utfört sitt arbete i strid med gällande regler. Frågan om att etablera kommunala "konstitutionsutskott" bör därför utredas i lämplig form.

Ibland framställs det som en motsättning att öka oberoendet i den kommunala revisionen och samtidigt slå vakt om eller stärka den granskning som förtroendevalda kan utföra. Det är felaktigt. Om det är någonting som de kommunala "affärer" som inträffade för ett antal år sedan borde ha lärt oss så är det att Sverige inte har för mycket av granskning och revision utan för lite. De båda formerna av revision skulle fylla olika funktioner och genomföras på delvis olika sätt med delvis olika perspektiv. Mångfald och bredd i granskningen är ingen nackdel utan en fördel.

Stockholm den 3 oktober 2007

Tobias Krantz (fp)